

บทคัดย่อ

ชื่อภาคานิพนธ์ : ความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของพระสงฆ์
 ชื่อผู้เขียน : นางสาวอัจฉราวรรณ วงศ์อุปราช
 ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
 ปี : 2544

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ ในด้านการบริหารการปกครอง (การประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัย) ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยบางประการคือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ การฟังเทศนาธรรม การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การรับสื่อในการเผยแผ่ศาสนา การร่วมกิจกรรมในวัดและชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ว่ามีความสัมพันธ์ หรือมีผลต่อความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์หรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรในภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ จำนวนจังหวัดละ 100 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F-test เป็นหลัก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติในการทดสอบสมมติฐานที่ 0.05

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 - 25 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน โดยมากไปวัดและฟังเทศนาธรรม หรือปฏิบัติเจริญจิตภาวนาและนั่งวิปัสสนากรรมฐาน หรือรับฟังธรรมะจากวิทยุ โทรทัศน์ หรืออ่านหนังสือเกี่ยวกับธรรมะ เป็นบางครั้ง ส่วนมากเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นโดยชุมชนหรือวัด และ รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับความประพฤติ

เลื่อมเสียวของพระภิกษุสงฆ์เป็นประจำ

2. ประชาชนส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคาดหวังต่อบทบาทของพระสงฆ์ในด้านการประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่บทบาทด้านการศาสนา ศึกษา บทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนา และบทบาทด้านสาธารณูปการ ส่วนบทบาทของพระสงฆ์ด้านที่มีความคาดหวังในระดับปานกลางมี 2 ด้านคือ บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ และบทบาทด้านสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งทั้ง 2 ด้านมีค่าเฉลี่ยปานกลางเท่ากัน ส่วนค่าเฉลี่ยระดับต่ำนั้นไม่พบ

3. จากผลการทดสอบสมมติฐาน จำนวน 11 ข้อ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของพระสงฆ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ เพศ อายุ การพึ่งเทศนาธรรม การรับสื่อในการเผยแผ่ศาสนา การร่วมกิจกรรมในวัดและชุมชน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระสงฆ์ และการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ส่วนนุ้มนิการ ศึกษา อาชีพ รายได้ และการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานนั้น ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของพระสงฆ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05